

A kortársbántalmazás (bullying) iskolai esetkezelésének protokollja

A **Dunaharaszti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola** elkötelezett az iskolai agresszió és a kortársbántalmazás (bullying) megelőzésében, kezelésében. A tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és pszichés erőszakkal szemben. A tanulók e jogának védelmében megfogalmaztuk az iskolai zaklatással (online/offline), bántalmazással kapcsolatos eljárásrendünket. Alapelvünk, hogy iskolánkban a bántalmazás semmilyen formája nem megengedett, a bullying minden esetben következményekkel jár.

A dokumentum tartalmáról az iskolába lépéskor a házirenddel együtt minden tanulót, szüleit, törvényes képviselőiket és minden dolgozót tájékoztatunk.

A szabályzat célja:

- A bántalmazással kapcsolatos közös álláspont kialakítása;
- Iránymutatás az iskolai bántalmazás esetinek kezeléséhez.

A bántalmazás definíciója: Bullying az, amikor egy/több diák ismétlődően és szándékosan bánt egy másik diákot, és a kapcsolatban az erőviszonyok kiegyensúlyozatlanok. Ez online vagy offline, valamint iskolán kívül is előfordulhat. A bántalmazás komoly negatív következményekkel jár minden közvetlenül (bántalmazott, bántalmazó) és közvetetten érintett (szemlélő) diákra nézve, ezért az iskolánkban ez a viselkedés nem elfogadható.

Fontos megkülönböztetni az egyszeri, egyenlő felek közötti konfliktust, a barátok közötti ugratást az iskolai bántalmazás jelenségétől.

A bántalmazás fajtái:

1. Fizikai:

- a másik megütése, megrúgása, lökdösése, hajának meghúzása, stb.
- a másik személyes holmijának eltulajdonítása, elrejtése vagy szándékos megrongálása, stb.

2. Verbális (szóbeli):

- a másik kigúnyolása, gúnyneveken szólítása
- csúfolás
- szidalmazás
- fenyegetés, megfélemlítés

- egyéb

3. Szociális (kapcsolati):

- pletykák, hazugságok terjesztése egy személyről
- nyilvános megalázás, megszégyenítés
- kirekesztés a csoportból, közösségből, a másik személyének figyelmen kívül hagyása
- egyéb

4. Cyberbullying (online térben történő bántalmazás):

- erőszakos, fenyegető, megfélemlítő üzenetek küldése
- rosszindulatú dolgok posztolása valakiről
- személyes, kényes információk kipoztolása valakiről
- valaki más nevében posztolni olyan dolgokat, amik rossz színben tüntetik fel („személyiséglopás”)
- szándékos kirekesztés egy csoportból
- hozzájárulás nélkül készült és közzétett tartalom (kép, hangfelvétel, videó, egyéb személyes adat)

A bántalmazás szereplői:

1. Bántalmazó(k)
2. Bántalmazott/Áldozat
3. Szemlélők

A bántalmazás felismerése:

A bántalmazás áldozatán észlelhetők lehetnek többek között az alábbi jelek:

- Az iskolai közösségtől való távolmaradás megjelenése/erősödése.
- A tanulmányi eredmények hirtelen romlása.
- Viselkedés hirtelen megváltozása (visszahúzóbb vagy agresszívabb lesz)
- Öngyilkossági gondolatok, öngyilkossági kísérlet, cry for help
- Tanult tehetetlenség jelei (passzivitás, motiváció hiánya, negatív önkép, csökkent önbizalom)

A bántalmazás kezelése:

Alapelvek:

- A bántalmazás (de nem a bántalmazó személyének) elítélése, a bántalmazó viselkedés megszüntetése.
- A bántalmazott védelme, támogatása, megerősítése. Érintett pedagógusok egyértelmű és egységes állásfoglalása az áldozat védelmével kapcsolatban
- A bántalmazó és bántalmazott kapcsolatának helyreállítása. Ha az áldozat szeretné, bocsánatkérő és/vagy jóvátételi beszélgetés a bántalmazóval
- A tanuló támogatása a bántalmazó viselkedés megváltoztatásában

Az esetkezelés menete:

I. A jelzés érkezése, fogadása, dokumentálása:

A kortársbántalmazások kezelésére esetkezelő team működik. A team tagjai az iskola tanárai és segítő szakemberei (iskolapszichológus és szociális munkás). A bántalmazással kapcsolatos jelzés érkezik az iskola alkalmazottjától, tanulótól, szülőtől vagy egyéb személytől.

A jelzés érkezik írásban vagy szóban. A bejelentő nevét az adatvédelmi szabályoknak megfelelően bizalmasan kezeljük.

A team tagokhoz beérkező jelzések rögzítésre és kivizsgálásra (információgyűjtés célzott megfigyeléssel, beszélgetéssel) kerülnek. A bántalmazáskezelés folyamatáról minden esetben jegyzőkönyv készül.

Az esetkezelést a team tagjai végzik. Az esetkezelést végző teamtagok – lehetőség szerint legyenek semlegesek – nem állnak kapcsolatban, nem tanítják sem a bántalmazottat, sem a bántalmazót. A jelzés befogadása után (ha megerősítést nyert, hogy valóban bullying esetről van szó) a bántalmazás megállítása érdekében külön-külön beszélgetést folytatnak a bántalmazottal és a bántalmazóval is.

II. Támogató beszélgetés a bántalmazottal

Áldozat bevonása (dönthet arról, hogy szeretne-e beszélni a bántalmazóval, informáljuk arról, hogy mi lesz a folyamat)

Áldozat támogatása szükség esetén osztályszinten és egyéni szinten (pszichológiai erősítés soron kívül)

III. Konfrontatív beszélgetés a bántalmazóval

- Okok felderítése helyett a viselkedés elutasítása
- Bántalmazó megfogalmazza, hogyan fog változtatni a viselkedésén a jövőben
- Keretekben való megállapodás a bántalmazóval (mikor kerül sor kontroll beszélgetésre, mi lesz a következő szankciólépcső stb.)

IV. A bántalmazó és a bántalmazott kapcsolatának helyreállítása

Iskolánk fontos célnak tekinti a biztonságos iskolai környezet helyreállítását és a bántalmazás megszüntetését. A kapcsolat rendezésére vagy jóvátételi folyamatra a bántalmazott beleegyezésével kerülhet sor.

Ennek érdekében az esetkezelés során nem a büntetésre helyezzük a hangsúlyt, hanem a jóvátételi szemléletet erősítjük. A bántalmazó ennek érdekében jóvátételt ajánl fel a bántalmazottnak, ami segíthet abban, hogy jobban érezze magát az iskolában. A vállalás írásban rögzítésre kerül.

V. A bántalmazó és a bántalmazott szüleinek tájékoztatása

Az esetkezelés elsődlegesen az iskolán belül, pedagógusok és segítő szakemberek együttműködésével történik, szükség esetén további szakemberek (pl. egészségügyi szakemberek) bevonásával. Ugyanakkor a szülőket az iskola tájékoztatja, és szükség esetén bevonhatja a folyamatba.

Súlyos vagy veszélyeztető esetekben (pl. fizikai sérülés, szexuális jellegű bántalmazás, súlyos online zaklatás, önsértés vagy öngyilkossági veszély esetén) az iskola a hatályos jogszabályoknak megfelelően további intézkedéseket tesz, szükség esetén bevonva a gyermekjóléti szolgálatot, egészségügyi vagy egyéb szakellátást.

VI. Utánkövetés

Az esetkezelés lezárása után két héttel a team újra leül a bántalmazottal és a bántalmazóval is külön-külön. Amennyiben a bántalmazás megszűnéséről és a jóvátétel sikerességéről számolnak be, az esetkezelés lezárul. (Az utánkövetést havonta megismétljük (3 hónapig), hogy a folyamat sikerének tartósságát ellenőrizzük).

Amennyiben az esetkezelés nem vezetett eredményre, a bántalmazó diák elmarasztalására kerül sor, a megfelelő megrovás formájában, és a további szükséges lépések megfogalmazásával.

VII. A szűkebb közösség, a bántalmazásban érintett osztály bevonása

A helyzettől függően szükség lehet a közösség bevonására is. A bántalmazásban érintett osztály bevonása azt az üzenetet közvetíti a közösség felé, hogy mi nem tűrjük a bántalmazást, és egyetlen ilyen eset sem maradhat következmények nélkül. Ez egyrészt növeli a közösség, az osztály biztonságérzetét, másrészt segíti a védelmezői attitűd kialakulását.

Az osztály tájékoztatása az esetről az osztályfőnök és az egyik teamtag feladata az osztály előzetes tudására építve. A tájékoztatás előtt az áldozattal egyeztetnek, hogy mi hangozhat el a közösség felé.

Hagyományos resztoratív eljárások használata iskolai bullying esetén:

A körben lefolytatott közösségi beszélgetés alkalmakat nyújt a hozzászólás, a kollektív döntéshozatal, a különbségek iránti tolerancia gyakorlására és a mások nézeteinek megismerésére. A hangsúly minden esetben a fejlesztésen és a megelőzésen van.

A resztoratív konferencia melynek segítségével ismételt és súlyos bántalmazások esetén próbálják helyreállítani a sértők és sértettek közötti viszonyt, az érintett közösségek bevonásával. A közösség határoz a sértettnek a sértő által felajánlott jóvátétel módjairól is.

A bántalmazáskezelési protokoll során felhasznált szakirodalom:

- ENABLE antibullying program (<http://enable.eun.org/>)
- Jármí Éva – Piros Vera: Az iskolai bántalmazás: bullying – In Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.): Pedagógusok pszichológiai kézikönyve II., Osiris, Budapest, 2017. 266-268. o.
- Kecskeméti Mária – Csomortáni Zoltán – Petróczi Erzsébet – Polyák Ferenc – Tóth Gyula Ernő :Resztoratív eljárások az osztályban

Záradék

1. A **diákönkormányzat** a Bullying protokollban foglaltakkal kapcsolatban **véleményt nyilvánított**
2026. szeptember 1-jén.
2. Az **intézményi tanács** a Bullying protokollban foglaltakkal kapcsolatban **véleményt nyilvánított**
2026. augusztus 31-én.
3. A Dunaharaszti II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola a Bullying protokollban az intézmény vezetőjének előterjesztése után a **nevelőtestület** 2026. augusztus 31. napján tartott értekezletén **elfogadta**.
4. A Bullying protokoll 2026. szeptember 1-jén lép hatályba.

Dunaharaszti, 2026. szeptember 1.

Kecskeméty Szilvia
igazgató

